

Au Ui`anga E Ui Putuputu Ia Ana

Vairākau-pāruru COVID-19

Kua tū`ia au i te COVID-19. `Ā`ea au e pātia`ia ei ki te vairākau-pāruru?

Me kare koe i pātia`ia ake ki teta`i vairākau-pāruru COVID-19, kia pātia`ia koe ki to`ou vairākau-pāruru mua, i te `ā o te `epetoma, mei te rā i `akaruke ei koe i te MIQ, me kore ra, i te `ōtēra `akatakake`anga, e te rua i reira o te vairākau-pāruru, i te 6 `epetoma i muri ake i to`ou pātia`ia`anga ki te vairākau-pāruru mua.

Me kua pātia`ia ana koe e 1 taime ki te vairākau-pāruru, i mua ake i tū`ia ei koe i te COVID-19, kia pātia`ia koe ki te rua o to`ou vairākau-pāruru, i te `ā o te `epetoma, mei te rā i `akaruke ei koe i te MIQ, me kore ra, i te `ōtēra `akatakake`anga.

Me kua pātia takere ia koe ki nga pātia`anga vairākau-pāruru e 2, i mua ake i tū`ia ei koe i te COVID-19, kare koe e anoano i teta`i atu.

E tangata piri waitata au. `Ā`ea au e pātia`ia ei ki te vairākau-pāruru?

Me e tangata piri waitata koe ki teta`i tei tū`ia i te COVID-19, ka rauka iā koe i te aere kia pātia`ia ki to`ou vairākau-pāruru i muri ake i to`ou 14 ra `akatakake`anga. Ka anoano`ia to`ou vāito`ia`anga COVID-19, kia karanga e, kare koe i tū`ia, e kia kore katoa o`ou `akairo-maki.

`Ā`ea tōku kōpū tangata e pātia`ia ei ki te vairākau-pāruru?

Ka rauka i te kōpū tangata tei runga atu i te 12 mata`iti, kia pātia`ia ki te vairākau-pāruru, me kare ratou e `akatakake ana. Aere atu ki ko i te ngā`i pātia`anga vairākau-pāruru, me kore ra, `aka`oro atu na roto, me kore ra, taniuniu`ia te Pacific vaccination line 0800 21 12 21. Me kore ra, taniuniu`ia te COVID-19 Vaccination Healthline i runga i te numero 0800 282926. Ka rauka katoa iā koe i te `akatinamou i teta`i tuātau na runga i te `ātuitui roro uira <https://bookmyvaccine.covid19.health.nz/>

Ka `akape`ea au i reira, me e tangata piri waitata au, e kua pātia takere ia au ki te vairākau-pāruru?

Noātu e kua pātia takere ia koe ki te vairākau-pāruru, kia no`o `akatakake rāi koe iā koe `uā`orāi no teta`i 14 rā. Ka `ōronga atu te vairākau-pāruru i te pāruru`anga meitaki, ma te pāruru i te maki kikino, māri ra, kare teta`i ua atu vairākau-pāruru e pu`apinga ana ki te 100%. Ka maki ia rāi pa`a koe, me kore ra, ka `akapiri atu i te manumanu ki teta`i atu, noātu e, me te tū ra koe i te au `akairo-maki COVID-19 kare e pakari roa ana.

No tetai atu `akakitekite`anga

Taniuniu`ia te HEALTHLINE: 0800 358 5453 (e turanga tauturu tutaki-kore 24/7, e to ratou au `uri-reo). `Ākara katoa ia te kupenga uira Unite COVID, no te au reo tei `uri`ia e te [arataki`anga no runga i te `akatakake`anga iākoe `uā`orāi](#), or www.arphs.health.nz or www.covid19.govt.nz.

Tuatua `Ākakite no runga i te Covid-19

E tangata piri vaitata au, ka `akape`ea au i reira?

E 4 `apinga ka anoano`ia koe kia rave, me e tangata piri vaitata koe.

1. No`o ki te kainga, `akatakake mei teta`i atu i roto i to`ou ngutu`are, ma te āru i te arataki`anga a te Public Health. Ka anoano`ia koe kia no`o ki te kainga, kia `oki rava mai e rua `akakite`anga e, kare koe i tū`ia, e, me karanga te Public Health e, kua ātea koe.
2. Aere kia vāito`ia– kia viviki, e, i te rā 5, e te rā 12. Teia te `akapapa`anga o to`ou au ngā`i vāito`anga [tei konei](#) me kore ra, tei runga i te kupenga uira a te [Prepare Pacific](#) me kore ra, i te Pukamata
3. `Akapāpū kia no`o mamao to`ou kōpū tangata mei teta`i atu, kia `oki roa mai teta`i `akakite`anga e, kare i tū`ia.
4. `Akakite atu ki te Public Health, no runga i teta`ia ua atu `apinga e anoano ra koe, kia rauka iākoe e to`ou kōpū tangata, i te no`o ki te kainga, e te pāruru i teta`i atu.

`Ākara`ia teia `ātui`anga, no teta`i atu `akakitekite`anga <https://www.arphs.health.nz/public-health-topics/covid-19/for-cases-and-contacts/>

Ea`a te āite`anga o te akatakake`anga iākoe uā`orāi?

`Akatakake iākoe `uā`orāi mei te aronga e no`o ana ki roto i to`ou ngutu`are. Ka tauturu teia, i te pāruru ia ratou mei te maki. `Auraka e `akaruke i te ngutu`are no teta`i ua atu tumu, inārā no te vāito`ia`anga. Me kare koe e meitaki ana, taniuniu`ia te Healthline tutaki-kore i runga i te numero 0800 358 5453 no te arataki`anga. `Auraka e aere kia pātia`ia ki te vairākau-pāruru, me kore ra, ki te `anga`anga, me kore ra, ki ko i te au toa. Tautā i te no`o ki va`o, i te au pi`a, e tangata teta`i, i roto. No teta`i atu `akakitekite`anga no runga i te `akatakake`anga iākoe `uā`orāi, `ākara`ia teia `ātui`anga <https://covid19.govt.nz/health-and-wellbeing/protect-yourself-and-others-from-covid-19/stay-home-if-youre-sick/#when-to-stay-home>

Ka `akape`ea i reira tōku kōpū tangata?

Kia no`o te kōpū tangata ki te kainga, māri ra, ka `akatika`ia te no`o`anga ta`okota`i. Kare ratou e `akatika`ia kia `akaruke i te ngutu`are, kia `oki roa mai to`ou vaito`anga no te Rā 5 i te `akakite e, kare i tū`ia. Ka taniuniu atu te Public Health iākoe, no runga i te au mea e anoano ra koe, e te pa`u atu i teta`i au uiui`anga.

Ka `akape`ea au, me i aere ana au ki teta`i ngā`i e `ākara matatio ia nei?

Ko te au ngā`i e `ākara matatio ia nei, te au ngā`i, tei aere`ia ana, e teta`i tangata tei tū`ia i te COVID-19.

Me rongō ake koe e, e COVID-19 teta`i, i teta`i ngā`i, i aere`ia ana e koe (teia te `ākara`anga, i te pure) `ākara`ia te kupenga uira a te Marae Ora, i te kite, me kua tātā`ia te reira, ei ngā`i te `ākara matatio ia nei. Ka `akakite atu te kupenga uira i te au mea ka anoano`ia koe kia rave, e te roa o te tuātau ka anoano`ia koe i te no`o`anga ki te kainga. Taniuniu`ia te Healthline i runga i te numero 0800 358 5453 no te arataki`anga, me kare i pāpū iākoe, ta`au ka rave.

Ka `akape`ea me kua tū`ia au i te COVID?

Ka pati`ia atu koe kia aere ki ko i teta`i ngā`i tei `akatinamou`ia no te no`o`anga `akatakake, mei te Jet Park, me kore ra, Novotel, kia rauka ia matou i te turu iākoe, e teta`i atu anoano no te rapakau`anga. Ka taniuniu atu te ngā`i `akatakake`anga iākoe i roto ake i te 24 ora, no runga i te neke`anga iākoe ki reira, e te tuātau ka neke ei koe.

Ka `akapāpū katoa te Public Health, kia rauka iākoe teta`i ua atu vairākau, me kore ra, au mea pu`apinga. Ka komakoma atu ratou no runga i teta`i au kōpū tangata, ka anoano`ia pa`a, kia no`o ki ko iākoe, i roto i te ngā`i tei `akatinamou`ia no te no`o`anga `akatakake. Tei roto pa`a i teia te au tamariki e `irinaki nei ki runga iākoe. Ka `ākara meitaki te Public Health i to`ou ora`anga kopapa, ma te `akatanotano i to`ou au vāito`anga COVID, i roto i teia tuātau.

Ka komakoma atu te Public Health ki to`ou kōpū tangata i te kainga, i te `akapāpū e, e kai ta ratou, vairākau, e teta`i atu au mea pu`apinga.

Ka `akape`ea me kare au i tū`ia i te COVID?

Me kua `oki mai ana te vāito`anga mei te rā 5 e, kare koe i tū`ia, ka anoano`ia koe kia `akatakake ua atu iākoe `uā`orāi, kia `oki `aka`ōu roa mai teta`i vāito`anga e, kare koe i tū`ia– i te ma`ata`anga o te taime, mei te rā 12. Me te karanga katoa nei teia vāito`anga e, kare koe i tū`ia, ka `akatika`ia koe i te `akaruke i te `akatakake`anga iākoe `uā`orāi, i te ra 14, me te meitaki ra koe, e te karanga ra te Public Health e, kua ātea koe no te `akaruke.

Ka `akape`ea i reira, me maki ia au?

Me te `āpikēpikē maki ra koe, me kore ra, to`ou kōpū tangata, aere kia vāito`ia. Taniuniu`ia te Healthline i runga i te numeo 0800 358 5453, me kore ra, komakoma atu ki to`ou taote.

Tei roto i te au `akairo COVID -19e ta`i, me kore ra, teta`i atu o teia e āru mai nei – e ka `āite rāi pa`a ki teta`i atu au maki

* mareti`a`anga, e te putāngi`u ta`eta`e `ūpe, e mare `ōu, me kore ra, e mare te kino ua atu ra, karaponga mamae, e pīva mei te 38°C, potopoto o te `akaea`anga, ngaro i te `ongi`anga i te kakara no teta`i tuātau poto, me kore ra, tauī te tongi`anga i te kai, `eke, mimiti, uua mamae, me kore ra, kopapa mamae, `akaruaki, e te ruaki`anga.

Ka `akape`ea i reira, me kua tū`ia au i te COVID-19?

Kua taniuniu atu te aronga `anga`anga o te Public Health iākoe i te `akakite atu e, kua tū`ia koe i te COVID-19. Te inangaro`ia nei koe i teia `ati`anga, kia `akatakake iākoe `uā`orāi, mei teta`i atu, kia kore koe e toto`a i te manumanu ki teta`i atu. Ka tauturu te no`o `akatakake`anga, i to`ou kōpū tangata, e te `oire tangata kia vai ponuiā`au.

Ka tū koe i te pi`a moe, `are pā`ī, e te TV, i ko i te MIQ. Ka `ōronga`ia atu ta`au, au kai, au katikati, te Wi-Fi tutaki-kore, e teta`i turanga pu`a`anga kāka`u tei tākotonga`ia.

Ka teateamamao te Public Health, i te neke iākoe ki ko i te MIQ. Na teia `ākakitekite`anga [i konei](#) e tauturu iākoe, kia mārama i ta`au ka `apai atu, e ta`au ka `irinaki me tae atu koe ki reira.